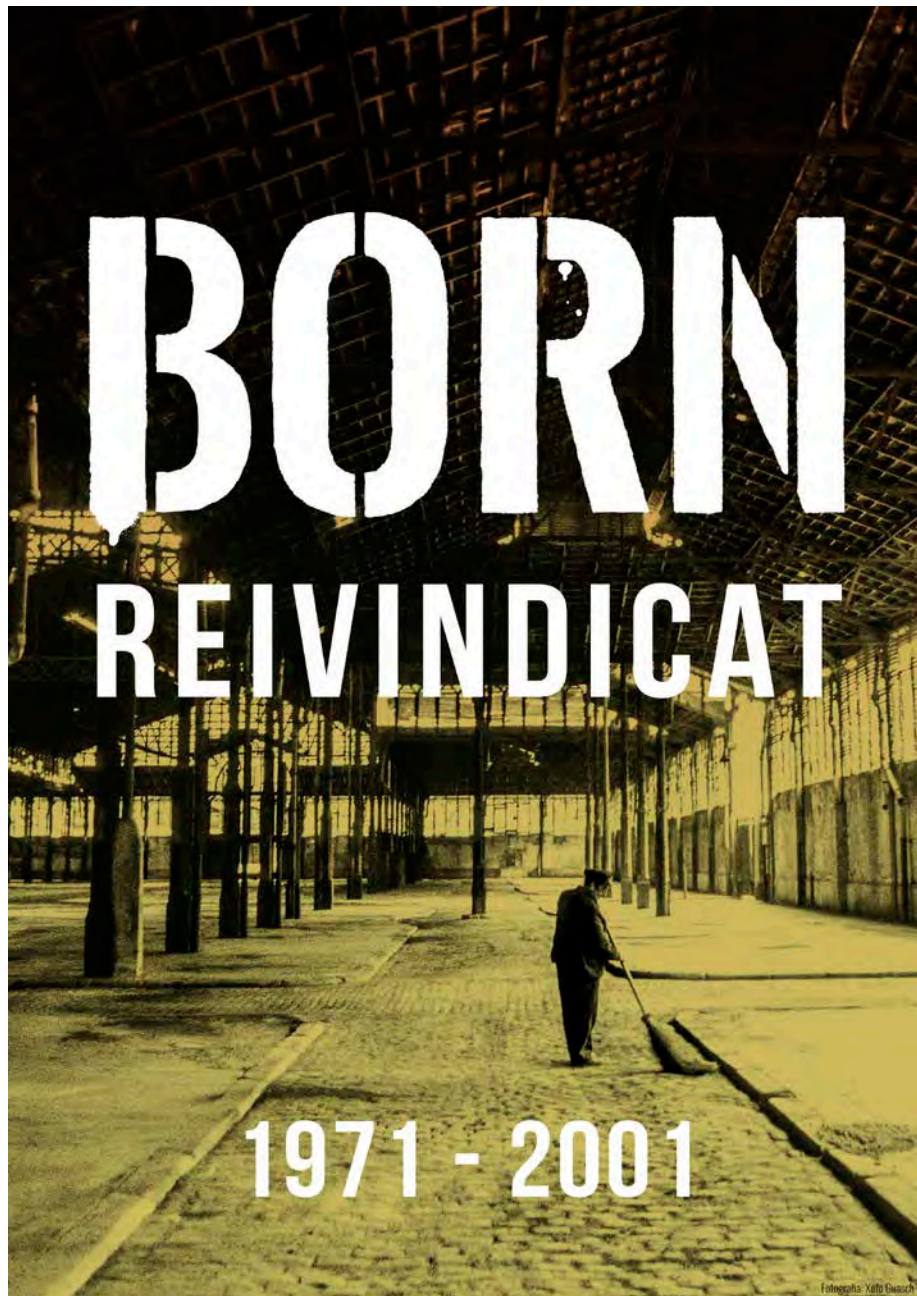

Dossier de premsa

- Aquesta exposició temporal de petit format recupera 30 anys d'història del Born, un cop va deixar de ser mercat
- El llegat fotogràfic ens permet fer un recorregut per aquesta etapa en la qual el Born va esdevenir un dels centres neuràlgics de la ciutat, acollint l'efervescent activitat social, artística i política d'aquells temps tan apassionants com incerts
- El dia 28 d'octubre al vespre tindrà lloc Born de revolta, un programa d'activitats com una taula rodona i un concert on es recordarà aquest període i es reconeixeran els valors d'aquells moviments dels 70 i la influència present en els nostres dies
- Es podrà veure de manera gratuïta a l'Espai Sebastià Dalmau d'El Born Centre de Cultura i Memòria des de l'11 de juliol al 26 de novembre de 2017

El Born Centre de Cultura i Memòria de Barcelona presenta una nova exposició temporal: ***El Born reivindicat (1971-2001)***.

Comissariada per Joel Colomer, Miquel Àngel Fumanal, Robert Ramos i Pere Virgili, aquesta mostra fotogràfica vol recuperar de l'oblit el paper d'aquest mercat en la història de la ciutat de Barcelona, fins i tot quan va deixar de ser un mercat per esdevenir un eclèctic contenidor d'activitats, sempre amb un ús molt vinculat al veïnat i l'associacionisme.

El Born reivindicat, que es podrà visitar des de l'11 de juliol i fins al 26 de novembre del 2017 de manera gratuïta a l'Espai Sebastià Dalmau, donarà testimoni d'aquest període tan convuls com interessant de la nostra història recent a partir d'un llegat fotogràfic que ens permet realitzar un, sens dubte, apassionant recorregut pels principals esdeveniments d'aquells anys.

El Mercat del Born deixa de ser un mercat

El mercat del Born ja es documenta a l'època medieval, a la plaça homònima. Al llarg dels segles va anar desenvolupant l'activitat comercial a l'aire lliure, fins que l'any 1876 les parades dels venedors van allotjar-se dins un nou edifici metàl·lic, acabat de construir. Des d'aleshores fins al 1921 va ser un mercat al detall. A partir de la segona dècada del segle XX es va convertir en el principal punt de venda i distribució a l'engròs de fruites i verdures, fins que l'any 1971 tota l'activitat es va desplaçar al centre logístic de Mercabarna, a la Zona Franca.

1971, una nova etapa pel Born

L'any 1971 el mercat del Born tancava les portes com a centre distribuïdor de fruites i verdures de la ciutat de Barcelona i s'obrien les de Mercabarna. A partir d'aquell moment, el col·lectiu veïnal i diverses associacions professionals van reivindicar l'ús de l'espai del mercat per a la ciutat, al mateix temps que s'acomplien els 100 anys de la seva construcció. Entre 1971 i 2001 el Born va esdevenir un dels centres neuràlgics de Ciutat Vella adient per a les activitats multitudinàries que necessitaven un recinte gran, cobert i tancat, acollint obres de teatre, concerts, exposicions, fires, desfilades de moda, celebracions populars i fins i tot mítings polítics.

El nou Born dona lloc a diversos "Borns"

Començava així una nova etapa, enmig de reivindicacions i incerteses -els ecos del franquisme encara ressonaven per places i carrers- en la qual el Mercat va transformar-se en un espai de Barcelona que possibilitava uns usos totalment diferents als que havia tingut fins llavors. Tota una amalgama d'actuacions que li van donar una personalitat desconeguda fins aquell moment, i van omplir de vida

un espai i un barri que maldava per ressorgir entre les primeres llums de la transició democràtica. El Born va donar cabuda a la florent activitat social i artística d'aquells temps tan emocionants.

El Born, l'edifici

Una de les primeres demandes veïnals va ser la lluita per conservar i restaurar l'edifici, que ja era considerat un element de primera categoria del patrimoni històric de la ciutat. Mentre a altres ciutats europees alguns d'aquests mercats van ser aterrats, col·lectius d'arquitectes i de defensa del patrimoni van insistir en la importància de preservar-lo. Es van presentar diferents projectes per a la rehabilitació del vell edifici, i gràcies a la pressió veïnal va ser restaurat íntegrament per primera vegada entre el 1977 i el 1982. L'estat decadent de la construcció va servir de decorat en el rodatge d'algunes escenes del film *Alicia a l'Espanya de les meravelles*, dirigida per Jordi Feliu (1978). En la pel·lícula, la "ruïna" del Born servia com a metàfora d'una Espanya plena de clarobscur, que vivia un moment d'efervescència dels sentiments contestataris dins la fragilitat de la primera democràcia.

El Born "polític"

Arribada la democràcia, el recinte de seguida va ser atractiu per als partits polítics protagonistes en les primeres eleccions, enmig de la transició. El Born interessava perquè era un dels pocs recintes de Ciutat Vella coberts i de grans dimensions. D'altra banda, els nous polítics eren ben conscients de la força veïnal del barri i de l'Associació de Veïns del Casc Antic, que va capitalitzar algunes de les accions reivindicatives més sonades dels anys 70 barcelonins. A la dècada següent, la majoria de formacions i líders polítics van celebrar al Born alguns dels seus mítings més multitudinaris. Tal com es veu en les imatges, hi van desfilar les primeres espases del Partit Comunista, el PSC, l'antiga Convergència i Unió, Alianza Popular (futur PP), etc.

Brangulí Fotògrafs (AFB)

El Born de les fires

L'especial ubicació del Born i l'àmplia capacitat el van convertir en un punt clau en l'organització de fires sectorials de format mitjà, diferents de les que ja llavors es celebraven a Fira de Barcelona. Unes de les més destacades van ser la Fira del Llibre i el Saló Internacional del Còmic. Sobresurt, d'una manera especial, la coneguda Fira del Disc del Col·leccionista, fundada l'any 1985 pel recentment desaparegut Joan Tardà, autèntic melòman, locutor radiofònic i promotor de concerts. Aquesta fira es va celebrar al mercat set vegades consecutivament, entre el 1987 i el 1993. En el record de molts barcelonins hi ha les subhastes d'objectes de grans estrelles, tan preuats pels amants de la música. Altres fires destacables van ser el Saló de Moda, la fira *Autoretro*, la fira *Rural Tur* o la Mostra de Teixits.

Pere Virgili

El Born del teatre

L'antic mercat també va ser plataforma per a múltiples espectacles d'arts escèniques. Com en d'altres activitats, la varietat d'estils i temàtiques en va ser el principal *leitmotiv*, sempre amb un caràcter cívic i veïnal, en què van ser un bon exemple les festes de carnaval. En teatre, una de les obres més destacades va ser *Don Juan Tenorio* (1976), emmarcada en unes jornades de reivindicació social i professional de l'Assemblea de Treballadors de l'Espectacle, que s'acabava de constituir. A més va coincidir, expressament, amb el primer aniversari de la mort de Franco. El repartiment va comptar amb una bona colla de "joves promeses" del teatre català com Juanjo Puigcorbé, Assumpta Serna o Sílvia Munt, entre d'altres, sota la direcció de Mario Gas: actors i actrius que després van esdevenir autèntiques estrelles, tant als escenaris com a la gran pantalla.

El Born dels concerts

Una de les activitats que va mostrar més el caràcter reivindicatiu del barri va ser, sense cap mena de dubte, la celebració de concerts. La monumentalitat de l'edifici va permetre albergar una gran quantitat d'actuacions, amb una varietat considerable d'estils, des de les festes majors del barri fins a concerts de rock, *jazz* o balls populars. Els concerts organitzats en actes polítics van tenir un paper especialment significatiu. En prop de 40 anys, la nòmina d'artistes i grups consolidats és llarga i prestigiosa: des de Montserrat Caballé o Dyango fins a Nina Simone,

passant per cantautors com Joan Manuel Serrat, Lluís Llach, Pau Riba i el *rock-and-roll* Ilatí de La Salseta del Poble Sec.

El Born de les exposicions

La gran superfície coberta del vell mercat també va esdevenir un lloc ideal per a l'organització d'exposicions i mostres diverses. La primera prova va ser l'exposició "Roses i art floral", l'any 1978. Tot seguit s'hi van celebrar altres muntatges com les ja mítiques exposicions "L'obra pública a Catalunya" (1982), consagrada a explicar les noves infraestructures endegades llavors; "Catalunya, la fàbrica d'Espanya", dedicada a la revolució industrial (1985), i "Planeta esport" (1989), emmarcada en el context de la Barcelona pre-olímpica.

Robert Ramos

El Born dels veïns

Després de comprovar la gran quantitat i varietat d'activitats que es van celebrar al Born, cal tenir en compte un aspecte comú entre tots ells: donar diferents vides i utilitats al recinte. Després del seu tancament com a mercat va esdevenir una icona en l'imaginari col·lectiu dels veïns del barri, una raó per la qual lluitar. Els diferents esdeveniments que s'hi van dur a terme ho exemplifiquen, però sobretot es van fer realitat gràcies a la demanda, la lluita i la constància d'un barri a l'entorn d'un Born reivindicat.

El Born, una nova etapa mirant el futur

A finals dels anys 90 comença a qüestionar-se quin havia de ser l'ús definitiu del Born. Algunes propostes van prendre força, com la idea d'ubicar-hi la Biblioteca Provincial de Barcelona. L'inici de les obres d'adequació va comportar l'aparició de les restes arqueològiques de l'antic barri del Born, del segle XVII i XVIII, fossilitzat sota la planta del mercat. Els mitjans se'n van fer ressò i va sorgir un debat ben viu, amb opinions diverses des del món de la cultura, l'arquitectura i la política, entre d'altres. Finalment les excavacions van revelar el caràcter excepcional del lloc com a recinte arqueològic, i l'estudi i la difusió de les excavacions van ser la base sobre la qual el Born s'ha consolidat, avui, com un dels centres culturals de referència a Barcelona.

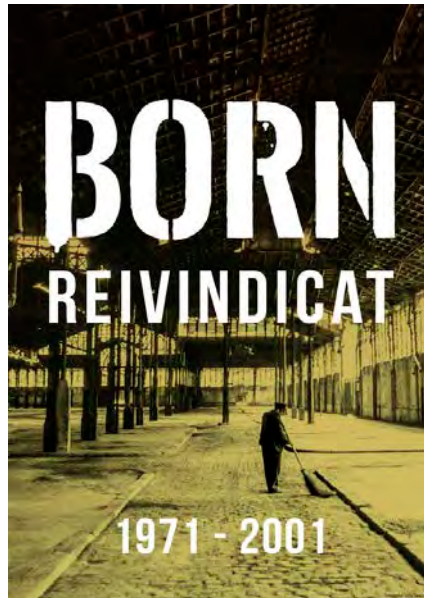
Born de revolta - un viatge a la contracultura barcelonina dels 70

El dia 28 d'octubre al vespre tindrà lloc un programa d'activitats de reivindicació i reconeixement dels valors d'aquells moviments dels 70 i la seva influència fins als nostres dies.

Born de revolta serà una taula rodona i un gran concert com a fi de festa. A la taula rodona es parlarà d'aquest període en que Barcelona va viure un esclat contracultural sense precedents i en el qual El Born en particular es va articular com un espai molt present a la vida de la ciutat, que va exercir un gran atractiu i que ha deixat una forta empremta en la memòria col·lectiva per la sorprenent vitalitat que va demostrar. Es recordarà com també la Plaça Reial, el Barri Xino o Gràcia es van transformar en centres d'experimentació artística, i com van ser aquells anys d'efervescència del còmic i dels macrofestivals, de la Rambla dels pintors Ocaña i Nazario, de la sala Magic i dels concerts a Zeleste, de les drogues i el moviment de les comunes, dels fanzines fotocopiats i de revistes com Star, Disco Express, Sal Común i Ajoblanco. També va ser el gran moment per a la música experimental, un gènere que podria ser la part més subterrània de l'underground barceloní.

Ajuntament
de Barcelona

Més info:

www.barcelona.cat/elbornculturaimemoria

facebook.com/ElBornCCM

twitter.com/ElBornCCM

instagram.com/ElBornCCM

Servei de Premsa El Born CCM

Lourdes Solana Carné

lsolana@bcn.cat